

Újítók és újítások

A műszaki hónap plenáris előadása

A műszaki hónap keretében — mint az már hagyomány — idén is napirendre tűzték az újítómozgalom, az iparjogvédelem időszerű kérdéseit. Tegnap, csütörtökön délelőtt a Szakszervezetek Csongrád megyei Tanácsának székházában Harmatos József, az SZMT közgazdasági bizottságának vezetője köszöntötte a megjelent újítókat, újítási előadókat, gazdasági vezetőket, szakembereket.

Szilvássy Zoltán, az Országos Találmányi Hivatal elnökhelyettese tartott ezután előadást. Az iparjogvédelem és az újítómozgalom aktuális kérdései, feladatai címmel. Beszámolt arról a jelentésről, melyet a témában a kormány elé terjesztettek, szövege az újítómozgalom továbbfejlesztésére tett javaslatokról. Mint mondotta, szemléletbeli problémák mutatkoznak a termelővállalatoknál. Ezek eredete, hogy sok helyütt úgy gondolták, boldogulnak az újítómozgalom, a szellemi alkotások nélkül is. Egyesekben olyan, alapvetően téves szemlélet alakult ki, hogy a gazdaságirányítás mai rendszerében nincs jelentősége az újítók tevékenységének. Megnyilvánult ez abban, hogy a vállalatoknál csak a benyújtott újításokkal foglalkoztak, nem inspirálták a „nehéz embereket” újabb és újabb alkotásokra.

A propaganda éppúgy esetlegessé és hézagossá sorvad ilyen mentalitás mellett, mint az apparátus; egyik-másik újítási előadó negyedik, ötödik reszortként kapja meg a kulcsfontosságú feladatot. Az anyagi elismeréssel is problémák vannak, így a munkavédelmi, munkakörülményeket javító újítások dotálásával. A nyere-

ségrészesedési alap terhére való juttatás az egyéni és csoportterdek ütközéseit is magával hozta. Gond, hogy a beruházásokkal kapcsolatos újítások fehér hollónak számítanak, pedig e területen sok tartalékot tárhatna fel az egységes újítómozgalom.

Mindaz és még sok egyéb teszi szükségessé, hogy egy új újítási jogszabályt munkáljanak ki. Sor kerül az újítók negyedik országos tanácskozására, a szabályzat tervezetét széles körű vitára bocsátják majd a felkészülés során. Ez a tevékenység — az újítómozgalom 25. jubileumi esztendejében — bizonyára hozzásegít majd a vitás kérdések megnyugtató rendezéséhez, s ezen keresztül az újítómozgalom megújulásához.

Az OBT elnökségi ülése

Az Országos Béketanács ügyvezető elnöksége csütörtökön ülést tartott. A napirenden két fő kérdés szerepelt: a moszkvai béke-világkongresszus előkészítése, s a magyar békekongresszus szervezése.

Az Országos Béketanács javaslatára széles körű előkészítő bizottság alakul a közeljövőben a moszkvai kongresszus hazai előkészítésére. Az OBT elnöksége sokrétű segítséget nyújt a kongresszus politikai előkészítéséhez. Ismeretes, hogy világszerte regionális konferenciákon dolgozzák ki a moszkvai kongresszuson napirendre kerülő témákat. Ezeket a megbeszéléseken, tanácskozáson, magyar politikusok, szakemberek is részt vesz-

Vásár Kőbányán

A kőbányai vásár — hiszen itt tartották a mezőgazdasági vásárokat, a borászati és vadászati vilákiállítás. Nos, az élelmiszeripari pavilon ezúttal is egyik legvonzóbb része a vásárnak — a hagyományosan híres élelmiszeripari termékeink mellett felvonulnak itt az olyan újdonosságok, mint a Magyar Hűtőipar terméke, a gyorsfagyasztott hasábburgonya, amely a vásáron nagydíjat kapott.

Itt a vizsgáldoklás kiállítása — hatalmas vizeséssel, szökőkúttal bevezetve. Vízgépek, makettek, öntözrendszerek terve, vázlata. A Taurus Gumiipari Vállalat új, bikaemlékjű, a cégére az ezüstösen csillogó, felfújható gumisilónak. A siló — magyar szabadalom, s alig néhány óra alatt felfújható.

Sátorváros, nyaralótelep a kicsiny halastó köré elrendezett kempingbentető. Egy- és kétszobás faházak, erkélyesek, lapos és meredek tetővel, olcsók és drágák, szobák és még szobák. Strandcsikkek gumiból, csövázás napozók, fotelek, fonott kerti garnitúrák, gyáli, gyóli kerti bútorok. Vidámak, színesekek, csábítók. Közvetlenül a tóparton üvegszállal erősített poliszter Sirály-csónak.

Az erdészet és faipar csarnoka — mintha az egész egy nagy, hangulatos vadászlat lenne. Körülötte, szabad téren, kertészeti kisgépek, rotációs kapa, a Mezőgépröszöntözberendezés.

Irodagépek, konfekcióipari és vegytisztító berendezések, kőolajipari, vegyipari, csomagolóipari gépek, szivattyúk — itt már teljesen szakosított a vásár. E témakörökben együtt állít ki hazai és külföldi vállalat, szövetkezet vagy világcég. Egymás mellé kerülve, nyíltan versenyeznek az árak. Választékot kínálva a hazai vagy külföldi vevőknek.

A vásár szenzációja szakembernek és laikusnak is a jármű, az autókiallítás. Tűzpiros FIAT-ok, rikitó sárga Volkswagének, elegáns Volkovok, súlyos Mercedések. Sokan csodálják a legújabb Zsigulikat, a Polski-FIAT 126-osokat, a Dáciákat. Aztán jönnek a nagyobb méretek — teherautók, szállítókocsik, billenős platform, terepjáró szerkezettel. Tűzoltóautók és daruk, és a bájosan esetlen, felfújható gumier — a Michelin — fogalomra lett reklámja.

Zene szól, s nagyon udvarias pavilonőrök beszédbe elegyednek a látogatókkal. A tárgyalótermekben üzletről, adás-vételről folyik a szó...

Az erdészet és faipar csarnoka — mintha az egész egy nagy, hangulatos vadászlat lenne. Körülötte, szabad téren, kertészeti kisgépek, rotációs kapa, a Mezőgépröszöntözberendezés.

Nem minden múlik a pénzen

NEB-vizsgálat egy szociális otthonban

Egyre több az idős ember, közmert, hogy Csongrád megyében különösen sok. Elhelyezésükről, a beteg és magáramaradott emberekről való gondoskodásról megfellelkezni már csak azért sem lehet, mert napjaink szorító problémája. Eppen ezért volt szívszorogató olvasni azt a jelentést, és hallgatni a fel-

mérés vitáját, amelyet a városi NEB készített Szegeden, a Mátyás téri szociális otthon több mint 200 gondozottjának helyzetéről. Hogy milyen rossz körülmények között élnek ott a gondozottak, arról már lapunk is szólt, hiszen sem az épület, sem a felszerelés nem alkalmas arra, hogy megfelelő körülmények között éljék le öregségüket a magáramaradott és többségükben beteg emberek. Igen, a körülmények meghatározók, különösen egy egészségügyi intézetnél.

De objektív körülmény-e, hogy az ápolószemélyzet egymással és a gondozottakkal viszálykodik; hogy ajtócsapkodással, hangoskodással és olykor tetlegességgel „tárgyalnak” meg témákat; hogy alapvető emberi magatartási hibák következtében a bánásmód méltatlan; hogy aki nem testi beteg, az legálabbis lelki beteg ebben az otthonban? Mert igaz, hogy a műemlékjellegű épület átépíteni se kívül, se belül nem lehet, de megtörténhet-e mégis az, hogy van beteg, aki évek óta nem volt a napon, a friss levegőn, s akit évek óta a fürdőszobába se vittek? Mit mond az az egyetlen adat, hogy a tavalyi textilnemű-selejtezés elmaradása után az idén 250 ezer forint értékű ruhanevet kellett selejtezni, rongygyá nyilvánítani? Szívet tépő, hogy kívülálló emberek — habár ki számíthat kivülállónak, ha embertelenségről van szó? — azt állítják meg a vizsgálati tények alapján, hogy a beteg öreg emberek kiszolgáltatottak a körülményeknek, gondozóiknak és egymásnak egyaránt. És különösen súlyos ez a megállapítás akkor, ha nyilvánvaló, hogy már 1967-ben is ugyanezeket állapította meg egy vizsgálati jegyzőkönyv; vagyis akik tudták, sem tettek semmit érdekében. Mert az anyagi ellátás alig marad el az országos normától, de ezt az otthonban levő körülmények megközelítőleg sem tudnák igazolni. Évek óta következtelen, szakszerűtlen a vezetés, és a felelősségre vonás mégsem volt soha szigorú. Kopár, kietlen az otthon kívül, belül, és bizonyára akad volt na nem egy áldozatkész szocialista brigád,

amely vállalta volna, hogy a gondozatlan udvart rendbe hozza, s oázist teremj az idős embereknek — de ki kérte őket erre? Hát most kérjük, hogy vállalkozzanak rá brigádok és üzemek, ültessenek néhány fát, helyezzenek néhány padot a kertbe.

A jelenlegi megbízott vezető munkája nyomán alig egy-két hónap alatt történt néhány kedvező változás, de ez nem elég. Elsősorban az ott dolgozók magatartásán, szemléletén kellene változtatni, és nagyon szigorúan intézkedni. Mert ha valami, akkor a gondoskodó szeretet, a figyelmesség és a türelem, amit nyújthatnak, igazán nem kerül pénzbe. Aki ezt nem tudja adni, az ne vállalja ezt a valóban nagyon sok áldozattal és nehézséggel járó, de feltétlenül emberséget kívánó munkát.

Ami az épületet illeti, nyilvánvaló, hogy lényeges változást aligha lehet komoly anyagi erők nélkül várni, és ez az épület már nem érdemel meg komolyabb ráfordítást. A tervek szerint jövőre kezdik építeni az új, 200 ágas szociális otthon Szegeden, s ez mindenképpen javít a körülményeken, de megoldást mégsem jelent. Azért nem elég elsősorban, mert nagyon sok a más vidékekről ebbe az otthonba került idős és beteg ember, s ezért a szegediek és a Csongrád megyeiek között nagyon sok rászoruló nem kaphat helyet. Nem túlzás hát arról beszélni, hogy az Egészségügyi Minisztérium megértése is szükséges ahhoz, hogy több helybéli idős ember elhelyezése váljon lehetővé, amit elsősorban az az egyszerű és szomorú tény indokol, hogy az országban itt van a legtöbb idős ember, itt a leg-súlyosabbak tehát az elhelyezési gondok.

A városi népi ellenőrzési bizottság javaslatai között szerepel az is, hogy a személynél munkafegyelmét feltétlenül javítani kell, a jobb gondozás emberi feltételeit mielőbb meg kell teremteni. S hogy ez a jelentés se csak egy maradjon a már eddig készített jegyzőkönyvek között, úgy határoztak, egy év múlva megvizsgálják: történtek-e változások?

Részlet élelmiszeripari pavilonjából.

Geológusok tanácskozása

Tegnap megkezdődött Esztergomban a fennállásának 125. évfordulóját ünneplő Magyarhoni Földtani Társulat jubileumi vándorgyűlése. Dr. Hámor Gáza a társulat főtájkára elmondta:

— Esztergom és környéke földtudományi szempontból is az ország egyik leg-érdekesebb területe. A ezeréves város nem először látja vendégül a földtan magyar kutatóit. Az 1902-ben rendezett selmecbányai első vándorgyűlés után 1938 áprilisában Esztergomban hangzott el a javaslat: ezen-től minden évben rendez-

nek vándorgyűlést, amelyen mód lenne a városok életének, kultúrájának és mély-seégeinek, földtani szerkezetének megismerésére.

A kétnapos vándorgyűlés előadással foglalkoznak többek között az Esztergom vidéki szénbányászati jelenével és jövőjével, a karszt-vízvédelemmel.

Az a törekvésük, hogy a vándorgyűlés eredményeivel, új összefüggések feltárásával segítse a népgazdasági tervezést, a környezetvédelem és a városrendezés munkáját.

„Olajos” jubileum

Az olajkiterések nem szükségszerű velejárói a szénhidrogén kutatásnak, bár tagadhatatlanul föl-hívják az emberek figyelmét. Így volt ez pontosan tíz esztendővel ezelőtt, 1963. május 25-én is, amikor az ország közvéleménye tulajdonképpen először értesült arról, hogy a Dél-Alföldön fúróberendezések dolgoznak, s az egyik közülük — Üllésen — nem bírt a gáz, az olaj elemi erejével. Emlékeztetés esztendő, jelkép az üllési kiterés, mert a szegedi szénhidrogénmezőnek azóta elnevezett területen akkor kezdődött meg az a nagy munka, amelynek eredményeit nap mint nap látjuk, hasznát most már tapasztaljuk. Jól emlékszem, annak idején talán túl szenzációs leletről szóltak a kommentárok, Szegeden de az ország más részén is csakhamar sejteni vélték: egész Európára szóló gazdagságú kincsre leltünk. Ma már tudjuk, mi a valóság, s mi az, amire biztosan számíthatunk. Nem valóra, de még csak nem is Európára szóló értékek rejlenek földjeink alatt, a vizsgálatok bebizonyították: ez a mező arra képes, hogy a hazai olaj és gáztermelés felét fedezze 1970-től 80-ig, azután pedig az olajtermelés fokozatosan csökken. Am családóttak még sem lehetünk, hiszen minden kutatóra fektetett forint legalább tízszeresen térül vissza, a Szegedről napon-

ta induló olaj- és gázzsál-lítmányok kevesebbe kerülnek, mintha ugyanezt a mennyiséget külföldről vásárolnánk. Szegedet az olaj egycsapásra nem tette gazdagabbá, nem épültek olyan üzemek, melyekben a kar-nyújtásra levő kutak értékes anyagát továbbfeldolgoznák. De az is tény: az országban nincs másik város, ahol olyan gyors ütemben alakítanak át az elavult széntüzelésű központi kazánokat és magánháztartásokat földgáz-üzelésre, mint itt. A városi gázprogram ma már mindennapos ügyünk, és a szegedi lakos a gázüzelésről mint a legtermészetesebb dologról beszél. S ha már itt tartunk, azért azt is meg kell említeni: hamarosan olyan új berendezések — algyői ÁFOR-telep propán-bután gázoltó — kezdenek működni, amelyek előnyeit megint csak minden szegedi a Csongrád megyei ember élvezi majd.

Tíz év még az ember életében sem túl nagy idő, az olajkutatásban azonban történelem. Elfogytak a szenzációk (reméljük, a tíz évvel ezelőtti üllési kiteréshez hasonló már nem akad) s maradt a hétköznapi, építő, szorgos olajbányászati, amely — s ez már nemcsak remény — az elkövetkezendő tíz évben sem marad adós népgazdaságunknak, sem pedig Szegednek.

Matkó István

S. M.